

Hong Sang-soo

Med en ubønhørlighed, der grænser til det kynisk brutale, ribber Koreas mest kompromisløse instruktør forholdet mellem mand og kvinde for enhver illusion

De spiser, drikker, diskuterer, boller og går tur eller i biffen. Dét er vel en tæt på udtømmende beskrivelse af, hvad Hong Sang-soos personer foretager sig i den koreanske instruktørs til dato seks spillefilm.

Alle seks film er variationer over et udtømmeligt tema: forholdet mellem mand og kvinde. Hos Hong Sang-soo (f. 1960) fremstilles det imidlertid totalt befriet for erotik og sentimentalitet. Hans film har mest af alt karakter af kliniske eksperimenter, hvor han ubønhørligt drejer sin skalpel rundt i modernitetens syge eros. Resultatet synes hver gang lige nedslående: det, vi kalder – og som andre film skildrer som – kærlighedsforhold, er hos Hong blot kyniske kontrakter, der som regel går ud på, at manden får lettet trykket og demonstreret sin virilitet, mens kvinden enten soler sig i hans begær eller, mere kontant, får vekslet begæret til et ægteskab, der kan sikre hendes fremtid. Og i de få tilfælde, hvor der faktisk er følelser involveret, er de praktisk talt altid asynkrone.

Der er dog ingen entydige eller firkanterede budskaber i Hongs film, der overlader det til tilskueren at danne sig sin egen mening på grundlag af de sagsforhold, instruktøren præsenterer med nøgtern distance. Man skal heller ikke forvente at blive umiddelbart bevæget af en Hong-film: vi får ikke kendskab til personernes baggrund, tildeles ikke indblik i deres psykologi, men er henvist til at iagttage deres handlinger på afstand. Dét giver ikke me-

gen mulighed for empatisk indlevelse, men så meget desto større rum for refleksion. Måske refleksionen kan være bevægende, men det er i så fald også den eneste form for emotionel respons, der lægges op til.

Kaos i krystallinske strukturer. Personernes indbyrdes kaos afspejler sig i Hongs metode og i filmenes visuelle æstetik.

Hong er de meeeget lange indstillingers mand, hvilket indebærer, at det i vidt omfang er op til skuespillerne at få enkeltscenerne til at fungere. Improvisation er et omdrejningspunkt for hans filmiske metode, men ikke alene hvad angår skuespillet. Han er generelt ekstremt nysgerrig og åben over for sine omgivelser og søger så vidt muligt at integrere, hvad han måtte møde af uforudset guld på sin vej. Det gælder f.eks. de evt. skjulte talenter, som spillerne måtte åbenbare undervejs – og det gælder ikke mindst landskaber og omgivelser i øvrigt. Falder han over en smuk tilfrosset sø, må den selvsagt bruges til et eller andet, og finder han i tilgift et stykke gammelt tygegummipapir af mærket 'Kiss Kiss' indstøbt i isen, må det også støbes ind i filmens plot – som det sker i Hongs måske allermest hong'ske film, *Virgin Stripped Bare by Her Bachelors (Oh! Soo-jung)*, 2000).

Hong arbejder derfor ikke med færdige manuskripter, men finder som regel et hjørne på optagelsesstedet, hvor han installerer sig på en klapstol med sin laptop på skødet og skriver løs på næste scene, mens

Woman Is the Future of Man (Yeojaneun namjaui miraeda, 2004)

teknikerne er ved at rigge til.

Videre kræver han af sine skuespillere, at de skal drikke rigtig alkohol i filmenes mange drikkescener, så de ukontrollerede følelsesudbrud, der som regel bliver det forudsigelige resultat, faktisk *er* ukontrollerede.

Tror man på den baggrund, at Hongs film søger den ultimative autenticitet, går man imidlertid galt i byen, for det er langtfra improvisation og kaos altsammen. Hong insisterer på at give skuespillerne omhyggelige dessiner f.eks. om præcis, hvordan de skal holde på et glas eller kigge ud ad vinduet. Detaljerne skal være helt rigtige, for at improvisationen kan fungere. Og han koreograferer minutiøst skuespillerens indbyrdes bevægelser inden for den som oftest statiske billedramme, så tilskuerens blik dirigeres lige netop derhen, hvor Hong vil have det. Ingen bazin'sk realisme

her!

Allermest slående er det dog, hvordan han indkapsler det tematiske kaos i en dramaturgisk struktur af nærmest matematisk stringens. Han fortæller aldrig bare en historie fra A til Z, men spejler den kalejdoskopisk i andre, beslægtede eller diametralt modsatte historier, eller måske i den samme historie set fra en anden synsvinkel. Og det er ikke bare et spørgsmål om at skabe orden i kaos, for Hongs udgangspunkt er ikke kaoset, men de krystal-linske strukturer, som improvisation og tilfældigheder skal give liv. Resultatet er en række hyperkontrollerede og indbyrdes modsigelsesfulde perspektiver på det rod, mænd og kvinder igen og igen skaber for sig selv og hinanden under overskriften kærlighed eller erotik.

En historie om en forførelse. Tag nu igen

Virgin Stripped Bare by Her Bachelors. Her fortæller Hong en historie om et forhold mellem en ung scriptgirl, Soo-jung, og en ung mand af det bedre borgerskab, Jae-hoon, som er ven med den filminstruktør, hun arbejder for. I filmens første del følger vi Jae-hoons kamp for at komme i seng med hende. Han lover hende sågar ægteskab, men hun er jomfru og vil kun ofre sin dyd til den helt rigtige og under de helt rigtige omstændigheder – og så har hun i øvrigt menstruation eller er på anden måde indisponeret, hver gang det kommer til fysisk intimitet.

Første dels syv kapitler fører handlingen frem til nutiden, hvor Jae-hoon venter forgæves på Soo-jung i et hotelværelse. I anden del gentages de syv kapitler, men nu fra Soo-jungs synsvinkel. Vi får det samme hændelsesforløb, men små detaljer er anderledes, scener er forlænget, forkortet eller erstattet af andre, som vi ikke så i første gennemspilning, og både Soo-jung selv og Jae-hoon fremstår i et ganske andet lys. Måske en *Rashômon*-lignende illustration af sandhedens relativitet, måske et resnais'k lærestykke i erindringens subjektive plasticitet, men i høj grad også et hong'sk perspektiv på mandens og kvindens vidt forskellige tilgange til det, vi kalder kærlighed.

De to versioner af handlingsforløbet flyder sammen i filmens kuldslåede slutning, hvor begge parter for så vidt får, hvad de ville have. Soo-jung møder alligevel op på hotellet, og den længe udskudte forførelse finder endelig sted, men hvem der forfører hvem, er et åbent spørgsmål. Uden at lade sig anfægte af hendes smerteskrig tager han omsider hendes mødom. Og næste morgen forsøger en tilsyneladende lykkelig Jae-hoon neurotisk at fjerne de prosaiske blodspor, som deres natlige forening har efterladt på hotellets lagener, mens en afklaret Soo-jung lægger planer for deres

fælles fremtid. Svært at sige, hvem af de to der var mest kynisk – eller mest oprigtig, for den sags skyld.

Alle Hous film er variationer over dette eros-i-spejkabinettet-motiv, fra den *La Ronde*-agtige debutfilm *The Day a Pig Fell Into the Well* (*Daijiga umule pajinnal*, 1996), hvor personerne og deres bevægelse tager sig forskelligt ud, alt efter hvilken position i 'kærlighedskarrusellen' de ses fra, til hans seneste, *Tale of Cinema* (*Keuk jang jeon*, 2005), hvor virkeligheden spejler sig i filmkunsten, der spejler sig i virkeligheden ...

Terapeutisk dæmon-uddrivelse. Hong Sang-soo, der er uddannet ved Art Institute of Chicago, hvor han specialiserede sig i eksperimentalfilm, er ofte blevet sammenlignet med italienske Antonioni, hvis film om kærlighedens trængsler i den moderne æra da også har en vis lighed med Hongs. Ligheden er imidlertid kun overfladisk, for hvor Antonioni trods alt må siges at være (skabs-)romantiker, er Hong illusionsløs i en grad, så det grænser til det brutale.

I de yderst sjældne tilfælde, hvor han slår gækken løs og er allermest positiv, sker det – som i *Turning Gate* (*Saenghwalui balgyeon*, 2002), der vel er en slags komedie, men af den slags, hvor latteren bliver stikkende i halsen – under mottoet "Selv om det er svært at være menneske, må vi forsøge ikke at blive monstre."

Hongs personer er da også alt andet end monstre. De er blot mennesker, med alt hvad dét indebærer af liden- og råddenskab. Og kan hans film undertiden virke knugende, så er det meningen, for Hong ser sit filmarbejde som en slags terapeutisk proces, i første række for ham selv, men også gerne for tilskueren: "Det er meget nyttigt for mig som menneske at lave film. Jeg har ikke nået et punkt, hvor jeg har

fundet noget, jeg virkelig tror på. Når jeg afslutter en film, føler jeg, at jeg har fået nogle ting på plads. Det er virkelig godt for

mig som menneske, og jeg håber, at mine film vil kunne have samme virkning på andre mennesker.”

Eva Jørholt

Filmografi

- 1996 Daijiga umule pajinnal/The Day a Pig Fell Into the Well
- 1998 Kangwon-do ui him/The Power of Kangwon Province
- 2000 Oh! Soo-jung/Virgin Stripped Bare by Her Bachelors
- 2002 Saenghwalui balgyeon/Turning Gate
- 2004 Yeojaneun namjau miraeda/Woman Is the Future of Man
- 2005 Keuk jang jeon/Tale of Cinema